

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT-KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Egy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több-számú hirdetések alkalmatosság szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

A koczka eldőlt.

Debreczen, április. 27.

Arra nézve, hogy a tisztelt nagyhatalmak kupaktanácsának élehetlensége következtében kitört török-görög háború hová fog dőlni, alig lehetett kétségben a világ.

A kicsi Görögország és a nagy Törökország közt kitört viadalnak természetesen vége csak az lehetett, hogy — a nagy felfalja a kicsit, vagyis a gyenge Görögországot gyorsan leigazza az aránylag jóval erősebb Törökország.

És sokkal előbb, mint a hogy a világ és a beavatott diplomaták hitték — kezd a dolog a — vége felé közeledni.

A török szultán által újabban ki-nevezett fővezér Gazi Osman pasa, az ugynevezett rettentetlen még meg sem érkezett a harctérre, s a fiatal és tanulatlannak hitt Edhem pasa már alaposan elvégezte a maga dolgát.

Olyan hírek érkeznek a török-görög harctérről, melyek azt bizonyítják, hogy a hadjárat sorsa már el van döntve: a görög sereg elvesztette a döntő ütközetet s a törökök kiverték a főhadiszállásukból, s most a vert sereg siet vissza az ország belsejébe.

A dologhoz értő stratégák nézete szerint a háború sorsa ezzel a legujabb török győzelemmel eldőltnek tekinthető.

Most már csak valami hadicsel, vagy valami nemvárt meglepetés idézhet fel valamelyes olyan fordulatot, mely azt eredményezze, hogy a görög sereg nem csak kiheverje eddigi veszteségeit, hanem olyan előnyöket szerezhesen a törökök ellenében, a melyek a hadjárat sorsát a görögök javára fordíthassák.

El lehetünk tehát készülve arra, hogy ilyen nem várt meglepetés nem fogja a török sereg által eddig kivivott előnyöket megsemmisíteni, s most már csak arról lehet szó, hogy a győzelmes Törökország a győzelem eredményében megelégszik e valami kevés haszonnal akár kárpótlásban, akár pedig hatalmi fölényben.

Itt aztán már ismét a tisztelt nagyhatalmak koncertjére vár az a feladat, hogy Törökország esetleges túlzott igényeit kellő mértékére szállítsa le és ne töltsen el, hogy az amugy is eléggé sanyargatott Görögország áldozatául essék egyfelől a saját könyeümsége, másfelől a különben tisztelt nagyhatalmak élehetlenségének.

Törökország, mint győztes fél kétségkívül nagy és talán jogos követeléseket is fog támasztani, a nagy hatalmaknak azonban nem szabad megengedniök, hogy a légyőzött fél ok és szükség nélküli áldozatok hozatalára kényszeríttessék.

Mi ugyan a hatalmaknak a háború

kitörését megelőző és tulajdonképen az összeütközést felidéző viselkedéséből következtetve épen nem találhatunk nagy reményeket a hatalmaknak erre irányuló újabb akciója iránt, de ha már az ő untalan való lárdozásuk arra vezetett, hogy a két pörlekedő fél a harctérre vigye az ügyét, most az a szigorú kötelesség vár rájuk, hogy a harctéren már eldöntöttnek vehető per kérdést, mint felsőbb fórum vegyék alapos és lelkiismeretes vizsgálat alá és igyekezzenek legalább a statusquot helyreállítani.

Amennyiben a török részén van a hadi szerencse és a megvert előnyök élvezetére méltán tarthat igényt — a hatalmak csak oly tormaiban engedjék meg Törökországnak az előnyök kihasználását, melyek a fenyegetett egyetemes érdekeknek nem válnak hátrányára.

A végén Görögországot a Krétában élő keresztények elnyomatása indította a támadó fellépésre, és mert ez az általános civilizáció érdeke — kétségtelen, hogy Európának tiltakoznia kell Görögországnak oly mérvű leigázása ellen, mely egyértelmű volna a kereszténység és a civilizáció érdekének megtiprásával.

Reméljük: az adott helyzetben részen lesznek.

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Régi emberekről.

— A Debreczeni jogositott közleménye. —

Írta: **Ifj. Móricz Pál.**

Ezelőtt csak náddal, tüzet nehezen fogó gyékényvel voltak a fehér házak beborítva. Ezelőtt csak kis ház meg nagy ház volt, mégis több jó ember, több igaz barát megfért benne, mint ma, mikor olajjal festik a ház falát barnára és némelyik helyütt van hat szoba is, mint ezelőtt csak a szent-mihályi gorófnál; de meghogy ki van cserepezve a tető is, meg a kémény, melyen ezelőtt a gölya fészkelte . . .

Ezelőtt a buza is veremben állott esztendőnk számára, ma már magtárakat építenek annak is, pedig alig hogy egy két hón-pig szárad benne, már is eladják a z-ídonak . . . Ezelőtt minden szomban este meleg turós bélest meg vajjas friss kalácsot tettek a házi cseléd elé is, kivel nem szégyelt leülni egy tához a gazda sem, ma már annak is csak a béréig terjed a becsülete . . . S aki ezelőtt gazda uram volt, az nemzetiessnek hivatja magát ma, a nemzetiess pedig a ténsur címre kívánczok. ezelőtt pedig a habos, ezer ránczra vasalt hófehér patyolatban is nagyobb volt a becsülete, mint ma, mikor pantallont húzott a lábára.

Azok a kedves fehér házak belül az arkon . . . A nagy ház, a kis ház, a pineze, a két kamara, egy az asszonyoknak másik a nagyobb a gazdának, azután a széles hátú léglá tüzhelyek, melyeken illattól parologva rotyogott a fazék, másik részen meg hegyes, fényes nyárson forgott, sustergett a pecsenye, mely ropogós szalonnával volt bélelve . . . Micsoda illat! Milyen kírult, kimelegedett arczu gazdasszonyok a havas fehérkötővel . . .

Azután ha egy-egy őszi, téli napon, mikor már alkonyodora csukódott a beteg téli nap vörös szemé, micsoda nagy riadalom gerjedt, ha megcsendült a csengő . . . Hogy körülölegették a vendéget, ha megjött a hugom asszony lellem neve estéjére. A bajza csupa zuz volt, mikor letette a nehéz, fehér lompos szőrű juhászbundát, még pipát, kulacsot, egész sereg fegyvert is hoztak utána. És azok is milyen fegyverek voltak? A puszka természetesen még kapszlis! A nagy, rezes, ezüstös orru pisztolyok pedig még a török háboruban játszottak szerepet — ha j i n t a n i, a török pasát a ló hátáról lehajtani vele.

— Jár a farkas, magyarázta aztán az öreg vendég e szánkaderékbeli arzenál jogosultságát.

Azután milyen kedves, milyen édes volt az is, hogy a leány mind hugomasszony volt, a kik a legényt bácsinak, bátyám-nak nevezgették . . . És a leányoknak milyen fehér volt az arczu, puhák, kövérek a kezecekei, — ha

amugy egy-egy pajkos szó esett, hogy szökött az édesnek a pirosság az orczájára, hogy ki is futott menten, biz alig-alig tudak ismet becsalogatni.

A dió béle a tördelt héj közül kisárgállott, kiféherlett. Tányérokban a piros csikos buzás almák, a bakator vörhenyeges szeméi alighogy megfonnyadtak. Mázos kancsóban a bor, a fehér porcellánton magyarczimer, virágok között a hosszufarku pava . . . Fent a kanapén az asszonyok, lent, lejjebb a pipázgató, beszélgető férfiak; a sut felé pedig a gyermek-kek. Azután nagy tálakban hoztak a harmatgyöngye malaczpecsenyét, melynek gőzétől egy szent is étvágyra gerjedt volna.

— Komám asszony, talán mazsolaszőlővel nevelték ezt a frisinget? . . . Aldom is a keze munkáját, dicsérte így a pecsenyét az egyik jóbarát, akinek voltak néha ilyen tréfaszavai.

És a bárány is? . . . Meg a pulykák, meg a kacák? . . . És a fark? . . . Belül az ilatos malna-lekvár s kívül a két aranysárga kövér pófája között a fehér pántlika, a legszébb szivárvány . . . Meg a pite, meg a pogácsák, meg a csemegesütemények a fehércselédeknek, mikből megszólás nélkül lehetett pakolni még az otthon maradt gyermekeknek is, ha számos teendői közt a piros-pozsgás arczu, fehér főkötős háziasszony megfedekezelt volna, ki kívül, a konyhaházban, a tiszta, takaros cselédeányok között

BELFÖLD

Bizottsági tárgyalás akadályok-

kal. A képviselőháznak több bizottsága volt tegnap délelőttre tanácskozára egybehíva, de nem igen tudtak eredményt elérni. Így az állandó igazoló bizottság tagjai közül csak D a n i e l Gábor előadó jelent meg a képviselőházban, a várt egy darabig, míg vegre maga magát kénytelen volt határozatképtelenségnek deklarálni és eltávozni. A pénzügyi bizottság ülésén, melyen F a l k Miksa alelnök elnökölt, már többen voltak jelen, hogy tárgyalás alá vegyék a kir. állami távbeszélő hálózat bérletének megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot. — Justh Gyula szokatlannak tartja, hogy ilyen fontos kérdés a szünetek alatt tárgyalatik, midőn a bizottság tagjai a nagy részben távol van. Kéri, hogy a tárgyalás 28-áig halasztassék el, annyival inkább, mert a törvényjavaslat csak tegnap osztatott ki s annak tanulmányozására nem volt elég idő. H e g e d ű s Sándor, P u l s z k y Ágost és M e t t l e k o v i c s Sándor a rögtön tárgyalás mellett voltak, G a j a r i Ödön azonban pártolta J u s t h Gyula javaslatát, mire D a n i e l Ernő b. kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy nem tesz kifogást az elhalasztás ellen, ambar a törvényjavaslat sürgős jellegű, amennyiben oly szerződésről van szó, amelyre nézve a másik fél csak május hó 15-éig áll kötelezettségben. A bizottság erre elhatározta, hogy a törvényjavaslatot e hó 25-én a Háznak nyilvános ülése után fogja tárgyalás alá venni.

Uj közigazgatási bírák. A legfőbb közigazgatási bíróságnál tanácselnökké kinevezett K o g l e r József és S z é k e l y Ferencz helyébe, értesülésünk szerint, bírákúl L i t s Gyula és T e r é n y i Lajos országos képviselők neveztetnek ki.

A kvóta ellen. A képviselőházhoz értesülésünk szerint ma érkezett meg a belügyminiszter vármegyéjének, Tolnamegyének kérvénye a kvóta emelés ellen. — Az újpesti polgárság pártkülömbőség nélkül május hó 9-én nagy gyűlést tart a kvotafelemelés ellen.

mint valami fő-fő hadigenerális, úgy rendelkezett, úgy parancsolgatott . . .

Majd tudná az ég hogy s mint a nagy M o c s á r cigányék is előkerültek? Rossz foltos volt biz annak némelyiknek az attilája s a piros nadrágon is olyan volt a fehér bőr folt, mint a vén asszony fehér kontyához a piros róza, hanem a hagedűje jó volt, hanem a klarinétát is jól tudta a másik rikatni. — mikor csendesen, lágyan, andalgósan reápendült az ablak alatt:

Őszi harmat hideg eső,
Ősszel érik meg a szőlő,
Ha megérik, bornak szürk,
Barna kislányt férjhez viszik . . .

Erra pedig aztán rendszeren az a kopogós, topogós nóta következett: — Szeretnék szántani . . .

Hanem már ekkor egyik-másik bátrabb legény ott is szaporázta a tánczot a ház közepén, miközben mások a nagy terített asztalt igyekeztek eltakarítani. Az öregebb urak a kis házba szedelődöztek át, ott forgatgatták a kancsót, egyik a fehér ürmöst szeretgette, másiknak a vörösságyasban telt gyönyörűsége, mignem jobb kedvre vidultak s egyik rákezdte a nótát . . . Milyen gyermekes, milyen egyszerű, milyen kedves, öregecs nóta volt az is és hogy illett az a reszketős öreg

A török-görög háború.

— A török félhold győzelme. —

Debreczen, április 27.

Hat három ellen: ez a magyarázata a görögök vereségének. A török hadosztályok parancsnokai jutalmul kaptak gyémántos rendjelet s E d h e m b s a, a főparancsnok, a győztes hadvezérek között híres lett. Magyarázata pedig a török győzelmeknek az, hogy a többség dönt. Mióta fegyver és ágyu van, a mely nagy távolságra és gyorsan tüzel, rendszeren az győz, a kinek több az ágyuja és a gyalogsága.

Ez a n é m e t t a k t i k a, amelyet 1886-ban először alkalmaztak, hogy a csatákon nagyobb számmal jelent meg s hosszú vonalon az ellenséget két oldalról körülfojga. Ezt tették a németek Franciaországban, az oroszok a török háboruban s legutóbb az abessziniaiak is; a nagyobb számmal és a tulszárnyalással diadalmaszkodtak az oroszokon. Edhem pasa ugyanúgy járt el.

A hat hadosztály a három ellen félkörben támadott s miután összes csapatai megérkeztek. M a t i n á l a görögök jobbszárnyát megfutamtították s ezental nem volt tartható T i r n á v o s z s az összes görög hadállásokat föl kellett adni.

Nagyobb szerencsétlenség ennél a görögökre nézve, hogy kimerülve a hat napos ütközetben, a vereség a melyet a nyolczadik napon szenvedtek, zavarba ejtette a sereget a mely nem vonult vissza kellő rendben, nem mentette meg hadi készletét s elesését nem szállította el sebesülteit s nem tárthatta L a r i s s z á t, a vasuti középpontot, hanem a három görög dandár T e s s z á l i a déli határhegyei közé F a r z a l á b a menekült.

Nem hiszük, hogy itt is megálljon Mert sem élémük nincs, se újabb erősítést, lövészert és tüzérseget nem kaphatnak, bátorságuk megtört s fegyelmük megazult. Egy hétig tanusított nagy vitézségök a lelkesedés eredménye volt, de visszavonulásuk mutatja, hogy ujonc sereg a görög, a mely a vereséget elviselni alig képes.

Hasonló tapasztalásokat mutat az epiruszi hadjárat. A görögök vitézül támadnak, betörnek s eszük nélkül előre nyomulnak oly messzire, hogy elvesztik hadműveleteik alapját akkor a török J a n i n i á b ó l kivonul, körülveszi, elveri s visszakergeti őket A r t á b a.

A görög kormány a háború folytatását beszéli. Ha volna egy G a m b e t t a, a ki nemzeti fölkelést tudna szervezni s volna a

hangja hozzá, mint zongorán a megereszkedett rezhur zörgő, patogó bűgása, minden sorát ismételve kellett mondani s az asszonyok hajadonok, legények még a nagylázból is átjöttek meghallgatni, mikor a házi, iskolás fiu hiradással volt:

— Danolja mar Daróczy bácsi a nótáját . . .

Es némelyiknek könny is lábbadt a szeméibe, pedig olyan együgyű volt az a nóta? . . .

Hol voltál baránykám,
Hol voltál baránykám?
A kert alá asszonykám!
Mit ettél baránykám,
Mit ettél baránykám?
Apró füvet asszonykám,
Apró tüvet asszonykám!

. . . A kedves Dohó néni keskeny, vékony kezeit egyet simit a köldöjén, a mint ott ül, köhéssel is előbb, aztán kezdi, meszolygós az öreg arca, józú az előadása . . .

— No hát az meg ugy történt, még akkor magam is, a gazda is fiatalok voltunk — a gazda, az a férje volt, a ki már elhalt szegény — még akkor itt a Hajduságon az urhatnomság nem volt ennyire, hogy egyik ember fejjebb látott volna a másiknál, a ki nemes volt, hát ur volt. ha gatyaszárban járt is a ki pedig nem, hát nem . . . A buza már

görögöknek pénzük és fegyverük, akkor lehet-seger volna a háború folytatása. Hiszen öt hat ezer embernél többet nem vesztek eddig, seregüknek kilenczted része tehát megvan, ehhez ha csatlakoznék a nemzeti fölkelés, a hadjárat veszve nem volna. Csak-hogy nem hiszünk a nemzeti fölkelésben, mert annak a háború elején ki kellett volna törnie. A vereség után mindenki elbukik.

Lehetséges, hogy a hatalmak most közbelepnék s gyors végét vetik a háborúnak. Megmondották előre, hogy a régi határokat épségben kell hagyni. A s z e n t - p é t e r - v á r i t a l á l k o z á s n a k a m a t i - c s a t a v e s z t é s u t á n m e g n a g y o b b p o l i t i k a i j e l e n t ő s é g e v a n.

MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon.

— Tavaszí tárlat. —

Budapest, április 25.

Körbélül egy hét előtt nyit meg a városligeti műcsarnok tavaszi kiállítása és ime ma újra megnyitottak egy műtárlatot: a Nemzeti Szalon újvilág utcai helyiségében.

A műbarátok, művészek és műpártolók e derék egyesületnek rendez kiállításai elé máskor is érdeklődünk, most azonban kétszeresen érdeklődünk a kiállítás iránt, mert hír szerint a nagy kiállításról kiharadt magyar művészek tüntetőleg akartak itt előrukkolni, bemutatván termelésük javát melyet onnan a külföldiek kiszorítottak.

A terv azonban, ha ugyan egyáltalában létezett, csak terv maradt és amit óhajtottunk volna látni, hogy a milleniumi kiállítás óta mit produkáltak művészeink, azt nem láthatuk meg az elmaradt.

Annyira elmaradt, hogy már-már kétkedni kezdünk abban is, hogy valóban olyan sok magyar képet utasított vissza a műcsarnok zsűje. Mert ezek a visszautasított képek talán meg sem voltak festve?

Szóval, dczára a gyors egymásutánban megnyitott két kiállításnak a magyar művészek pihenését hirdetik ezek a kiállítások.

Mert a nagy tárlatról is elmaradt egy csomó legjobb név és innen is a Szalonból. Azaz, hogy itt szerepel egy néhány, de az is nagyobbára régi képekkel.

Lehet, hogy a milleniumi év történelmi megrendelése után, (a mely megrendelések egyszerre történelmi festőket csináltak a generáció festőkből is), maguk is csömört éreznek a művészek vagy pedig [s ez lenne az örven

serdült vagy tán már érik is, a mikor következik György napja? . . . Dorogon volt egy edves emberünk, Kozák György, mindig nagy névnapot szokott az tartani, az első uri rendek asszonyostul, meg mind közeprendek is összeszoktunk ott jönni. És a fiatal nagy földesasszonyok meg mi paraszti nemes asszonyok egymást karon fogva úgy szoktunk ott cziczázni, tánczolni, mulatozni, mint a kezes bárányok, nem mint a mai leuési világbán.

Mentünk mind nánásiak három szekérel is a György napjára. Külön a menyecské s leányok, külön kocsin hátul a férfiak. Mind csak közönséges viselő ruhákban ülünk a szekéren, most hogy elértük a városaját, hol a feszület van az akáczossal s piros pipacsok a buzában, megállítottuk a kocsikat. Előszedtük a kocsiladákba ártatlan szép fehér ruháinkat, a selyem derekat, melyen zsinórozás, aranyos gomb is volt, bojtos czipel-lőinket, meg a csipkés főkötőnket, a mely papiros iskutyában volt vígyázattal eltéve. S bementünk az akáczok megé, a buza közé a — p a r á d é s r u h á t á t v á l t a n i . . . Ugy hogy még egy gyűrődés sem lett ruháinkon, buza kék virágít is frissen szakíthatunk reá, a grófi-frájjok sem öltöztethetnek volna fel takarosabban bennünket? . . . De mikor aztán másnap, harmadnap haza kerül-

detesebb] lehet, hogy nagyobb és becsebb dolgokon munkálkodnak mintsem, hogy kiengedjék magukat azokból zavartatni, holmi kisebb kiállítások kedvéért.

Lehet ez is az ok, az is — a tény az, hogy a közönségre veszteség ez mindenképen mert mindkét kiállítás végignézése után csatlódva kérjük, hogy hol maradtak (szegény Munkácsyról nem is szólva) Benczur, Tölgyesy, Bihary, Margittay, Vágó Pal, Mesterházy, Aggházy, Bruck, Ébner, Mannheimer, Eisenhut, Roskovics és a többiek?

A Szalon mostani kiállításán ezek közül mindössze az egy Tölgyesy van képviselve egy hangulatos, kedves falusi képével ez „Alkony”-nyal, mely azonban szintén úgy látszik, hogy régebbi képe közlül való.

Ennek az egy képének a meleg őszinte hangulata és nemesen egyszerű felfogása is elég ahhoz, hogy haragudjunk rá, a legjobb magyar tájképfestők egyikére, a miért hogy a városi műcsarnokban méltó versenytárs nélkül hagyta külföldi kollégáit.

A Szalon termeiben különben mintha csak csendéleti versenyt rendeztek volna. Akármerre néz az ember, gyümölcs és virág-csendéleteket lát. Nagyobbára festőnk munkái ezek s látásukra önkéntelenül is az eszünkbe jut az a rossz megjegyzés, hogy a nők a kik oly ritkán szeretnek csendesen lenni miért festenek oly gyakran csendéleteket.

Különben néhány festőtől is van csendéleti kép. Így: Ujházy Ferencztől, Nagylánczától s néhány új embertől: de a nagy kontingenst mégis csak a nők szolgáltatják: Stribl Zsófia és Konek Ida (néhány gyönyörű csendéletet festett), továbbá szerepe nek többé kevésbé jó csendéletekkel: Kotsi Horváth Jolán, Gebauer Gizella, Gerster Mari, Sikorszka Zsófia, Julia, Bruck Hermin, Hilbert Ivén, Gerhardt Lajosné, Szegfi Erzsike és Miskószky Gézané.

Ismertebb nevű festőink közül Kincsa Lászlótól láttunk három csinos kis képet. Az egyik falusi táj, viz mellett, kis libakkal, a másik Dunafővár egy részlete s a harmadik téli tájkép. Kis igényű és poétikus felfogású apróságok.

Telpey Károly négy szép tájképpel is szerepel; Vastagh György pedig Láng Lajosnak egy sikerült portrait-jét állította ki. Ujházy Ferencztől is van több kép, ezek között egy érdekes hatású a menekülő honvédek. A többi apró genrekép.

Legszorgalmasabb Kubányi Lajos-

tünk, nézem, nézem keresem, hát b. z. elveszitem én valamit, — mit? . . . A marczellin selyem fejkeszkendőmet, mit még a keresztapám hozott a debreczeni nagy vasárból . . . Henyje, henyje, busultam, csak még egyszer láthatnám, szívesen annak adnám, a ki felmutatná, biztosan odamaradt a buzatablában, a hol öltözködtünk . . . A gazda pedig nem szólott semmit, csak hallgatta . . . Még akkor fiatal párók voltunk együtt. Egyszer nyeret tette lovára és elnyargalt. Már nehezen is vártam, mikor vissza érkeze, alig pattant le lováról, máris mondotta:

— Találtam valamit . . .

— Mit? kérdem én.

— Ezt ni! és imhol felmutatta a marczellin selyem fejkeszkendőmet, — de esők ennek az ára . . .

— Én pedig már nem szegem szavamat, mondám én, hisz úgy mondtam, annak adom a ki még egyszer előmutatja . . . Tartsa meg hát kelmed, használja el nyakba való kendőnek, mondám neki.

— És a csókot? — kérdezém én az öreg nénitől.

— Hej, hej, pernahajderje, mondta mosolyogva a néne, maga hamis . . . Nohát nem panaszkodhata amián sem az én kedves lelkem gazdám, hej, hej, ismételte fejét kisé-

aki egész sereg jóízű genreképekkel szerepel; Legügyesebb köztük a »Megakadt közigazgatás.« Vadászó megyei urak elakadtak a sáros uton. Egy tót legény az ostorhegyes lovon ül és nógatja azt a menetelre, a másik tót pedig hátulról tolja a kocsi. Jók a kocsiiban ülő alakok s a tájképrészletet is igazi, hamisítatlan nógrádmezei vidék. — Telkessy Valér két tanulmányfejet állított ki, Ferraris pedig egy érthetetlen török genreképet, melylyel tanulmányzerőség dolgában versenyez a Pille »Szomorufűző«-e, mely utóbbi aszfaltos tónusában utánozza a Munkácsy első magyar genreképet. — Kézdi Kovács 6 tájképet is állított ki. Mind hangulatos, jól átértett dolog, csak helyenként látszik meg rajtuk a gyors munka. Ezek közül a legnagyobbat a »Virágvasárnapkor«-t már láttuk kint a műcsarnokban is. Vastagh Gézától egy téli tájkép van, ödögő farkassal, Budszy Sándortól egy derűs nyári csoport, Badiztól Madonna, Bóvicstól pedig néhány kis genrekép, nagyobbára mind ismert dolog az előbbi tárlatokból. Kunffy Lajostól van egy jól gondolt, de kevésbé jól megfestett falusi idyll. Thurzó egy akvarell, Pályától egy »Meglőtt szarka«, Spányitól »Szénaboglyák«, Vajda Zsigmondtól egy gyermeket halászó golya s Endrőd Sándortól egy ügyes arczkép.

S ezzel ki is merítettük a jobb kepek sorát, melyek mellett van azután néhány gyöngye dolog is, melyekről felesleges is volna szólni.

Egy pár kis ügyes szobormű is van a kiállításban, ifj. Vastagh Györgytől »A bivalyok« és »Nónius«. Kis Györgytől pedig két humoros apróság.

A tárlatot Mesterházy Kálmán mőtáros rendezte izléssel és lehetőleg minden igényt kielégítőleg. (Persze azért itt is sok kép akad, melynek festője szentül hiszi, hogy ha képe jobb helyen lenne, hát furorét csinálna vele.)

Mesterházy különben jobban tenné, ha a rendezés mellett festene is valamit, mert egy idő óta nagyon nélkülözzük a kiállításokon ezt az oly sok hangulattal és érzéssel rendezett festőket, az ő melabus holdvilágos tájaival és balatoni partjaival, a melyet annyi élellet, igazsággal és poézissal tudott megfesteni.

Vértessy Gyula.

előrehajtva az öreg néne, kinek szép öreg orczája egy kipirult a régi emlékeken, hogy szinte elsimultak a ránczok s pillanatig mintha ismét az a szép, fiatal kék szemű menyecske lett volna, a ki ott a dorogi buzakalászk közt elveszíté marczellin selyem fejkeszkendőjét . . .

Hogy pedig az a marczellin selyemkendő milyen is volt voltaképen? Hát az igen finom selyemkendő volt, epp mint a mily finom a régi selyemkendője szokott lenni, azonban nem fekete volt, hanem sötétkék, a szélben meg a pompázó, ragyogó pántlikahuzás, ilyen kendő volt az a marczellin selyemkendő. Suhogós, mint a hab, éppen fiatal, rózaszájú szép menyecske fejére való . . .

Hogy rittál báránykám?
Ehen-behen asszonykám,
Ehen-behen asszonykám . . .

Ilyenek voltak a régiek mulatozásai. Ártatlan szív, szerelem, barátság, selyem kendő mind igazabak voltak akkor. Mi régi magyarságunk, szokásaink, erényeink feledőbe mennek s a köcsög kalappal együtt terjed a zongora, amit hitelbe, váltóra is lehet vásárolni s ma bizony már hiában sírol, rívol báránykám . . .

Május elseje katonáéknál.

(A tiszti előléptetések.)

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 27.

Május első napját, még ha nem nemzetközi szocial-demokrata forradalmár is az ember, mégis óhajta várja, mint legkellemesebb napját az orgona virágos tavaszának. Katonáéknál meg ép kritikus nap számába megy, melylyel mint a civilek májusával, együtt jár a derű, de a borús is, ha például a várán-várt aranyos csillag a gallerra nem hullott le.

Az idén még türehető csillag hullás volt, az előléptetések névsora három főherczeggel kezdődik, a táborszernagyi rendfokozatban nem történt kinevezés. Altábornaggyá 8 vezérőrnagy lett előléptetve. Vezérőrnagy rendfokozatot 30 ezredes nyert.

Kineveztek továbbá ezredessé a vezérkarnál 6, a műszaki karnál 4, a gyalogság és vadászoknál: 24 alezredest akik között van lovag Wurm Emil alezredes is, a 39-ik gyalogezred kitűnő zászlóalj parancsnoka, a lovasságnál: 5, tábori tüzérségnél: 3, vartüzérségnél: 1, az utász csapatoknál: 1, a lezredes. A lezredesé: a vezérkarnál 11, a műszaki törzsnél 4, a gyalogságnál és vadászoknál 28, köztük Csák Ferencz őrnagy a 39-ik gyalogezredtől alezredessé, lovasságnál 9, a tábori tüzérségnél 5, az utászoknál 2, helyi alkalmazásban 2 őrnagy lépett elő. Őrnagygyá: a vezérkarnál 2, a műszaki törzsnél 2, a gyalogságnál 40, — a lovasságnál 9. A tábori tüzérségnél 12, az utászoknál 1, a táviró és vasutezrednél 1, a ruhatáraknál 1, a magyar testőrségnél 1, méntelepnl 1 I. oszt. századosa lépett elő II. oszt. századosa: a műszaki törzsnél 3, a gyalogságnál 91, vadászoknál 14, ovasságnál 24, tábori tüzérségnél 21, vartüzérségnél 7, utászoknál 18, vasut és táviróezrednél 4, a vonatcsapatoknál 8, a méntelepnl 1, helyi alkalmazásban 3. II. oszt. tályu századosa: a vezérkarnban 31, a műszaki törzsnél 2, a gyalogságnál 77, vadászoknál 14, lovasságnál 26, tábori tüzérségnél és a vartüzérségnél 13, utászoknál 2, az egészségügyi csapatoknál 2, a helyi alkalmazásban 3, főhadnaggyá a gyalogságaál 267, a vadászoknál 30, a lovasságnál 56, a tábori tüzérségnél 64, a vartüzérségnél 12, az utászoknál 35, a vasut és táviró ezrednél 9, a vonatcsapatoknál 1, helyi alkalmazásban 3. Főhadnaggyá: a gyalogságnál 24, a vadászoknál 3, utászoknál 3, vonatcsapatoknál 1, a ruhatáraknál 1. E statisztikából láthatni, hogy a hadnagyi rendfokozatban volt a legrosszabb előléptetés, minthogy egyes fegyvernemeknél egyáltalában nem neveztek ki tiszteket.

Ez előléptetett tisztek között van a 39-ik gyalogezredtől — Sorakic Felix, aki I-osztályu számvevő százados és Perfler Theodor hadnagya, a ki főhadnaggyá lépett elő, a mi bizony tekintettel a 39-ik gyalogezred tisztikarának kitűnő állományára elég szegényes előléptetés.

A honvédségnél.

Sokkal kielégítőbb ezuttal az előléptetések eredménye a honvédségnél, vagy is helyesebben inkább a debreczeni 3-ik honvéd gyalogezrednél, a hol a következő kitűnő, képzett magyar tiszteket érte a legfelsőbb királyi kegy és kitüntetés: Mogyay Sándor és Antonovics Oszkár II. osztályu századosok I. o. századosokká, Brei Józsefet, ki I. osztályu százados lett, mint létszám felett, a budapesti I-ső honvédkerületi parancsnoksághoz osztották be. II. osztályu századosokká előléptek a következő főhadnagyk: Bihari Imre, Balog Miklós és Szobonya Dénes; Főhadnagykká Kubai Lajos és Kossa Béla hadnagyk. A lovasságnál 2-ik huszárezrednél egyedül: Antal Miklós hadnaggy főhadnaggyá lépett elő.

A tartalékban előléptek Oláh Károly tanácsnok, főhadnagy II. osztályú százados, a 3. honvéd gyalogezrednél; Pécsey Tamás hadnagy főhadnaggyá a 2. honvédhuszár ezrednél; dr. Fráter Imre és dr. Sternberg Mór főorvosok II. osztályú ezredorvosokká.

A Debreczenben ismert és hosszabb ideig állomásozott tiszték közül Malatinszky István II. o. honvéd huszár százados I. o. huszár századosá léptették elő a szegedi huszárezred aradi osztályánál, Malatinszky néhány évvel ezelőtt a Pálffy huszárknál mint főhadnagy szolgált s Orbáncsák István főhadnagy II. o. századosa a Gyulai 2-ik honvéd gyalogezrednél, a ki meg a 39-ik gyalogezrednél volt, mint főhadnagy Debreczenben állomáson.

A mi most már a magyar honvédségnél történt összes előléptetések számát illeti az a következő: vezérőrnagyokká: devaványi Halassy Pál Bihar Ferencczet, és Petrovics Vazul ezredeseket, ezredessé: a gyalogságnál 4 alezredes alezredesé; a gyalogságnál 9, a lovasságnál 2 őrnagyot; őrnaggyá: a gyalogságnál 18, a lovasságnál 21 osztályú százados, I. o. osztályú századosok: a gyalogságnál 33, a lovasságnál 6 II. osztályú százados, II. o. osztályú századosok: a gyalogságnál: 49, a lovasságnál: 4 főhadnagyot főhadnaggyá, a gyalogságnál 82, a lovasságnál 17 hadnagyot; hadnaggyá a gyalogságnál 3 hadapród tiszttheytetést léptettek elő.

Ez előléptetési táblázatból is látható, hogy az idei május a honvédségnél is igen kevés kadeitnak hozott arany csillagot, no de vigasztalhatják a lajstromból ezuttal kifejtett, hogy majd eljő még az október, az októberi előléptetések napja s akkor, — ami kézik, nem mulik, — megérkezik majd az arany csillag, de még a büszke pompájú tiszttheyt is?

TARKA-ÉLET.

Nyilassy Mátyás.

A halál előttem ilyen! Bent vagyunk sokan, sokan, barátságos, kényelmes szobában, Mind ismerősök vagyunk, vigan mulatozunk beszélgetünk. Egyszer kopogtatnak az ajtón s mintha valami tompa, szivetszítő hang a társaság egyik tagjának nevével említvén, ezt is kiáltotta volna:

— Gyere ki te!...

Pillanatig mindnyájan összerendezzünk, — valami fájdalmas érzés csillan meg a szemekben, a kíváncsiság elegyítve a sajtó fájdalommal, mikor a hívott czimbora felállván, csakugyan ki is megy körünkől az ajtón... Az ajtó becsapódik s mi meg egyideig beszélgetünk róla, ha valami kedvesebb czimboránk volt, valami kedvesebb barátunk volt, elmondjuk azt is: Hennyé, hennyé, hogy így köszöntés nélkül elment az Pista, az a Mátyás?...
Azután masrafordul a beszéd, elfeledjük a czimborát s folyik a mulatság a legközelebbi ajtó kopogtatásig tovább, — ilyen én előttem a halál...

A csontos fehér halotti ujj, a kaszás ember csörgős csontkeze, most újra bekopogtatott az ajtón s a vig társaság újból összerendezett... A legvigabb czimbora, a gyermekes szívé, a könnyelműség jó fia Nyilassy Mátyás lett kiszólítva a körből... Mert Matyi játékat lejátszván, immár megtért Urához... Vagyont nem hagyott hátra, hanem becsületet, jó emléke megmarad a vig társaságban...

A vidék legnépszerűbb komikusa volt — mert hisz mindenki ismerte, mindenki szerette a jó Matyit, de a Feldtata révén kedvence lett a főváros közönségének is...

Eredeti, hatalmas tehetség volt, kinek csak a lustasága s könnyelműsége volt nagyobb a tehetségénél, humora s tiszta aranyként

csillogó komikai vénája hivatottá tették a legelső helyére, hanem a tanulást nem kedvelte s mi volt, akart maradni és maradt is ország világ Matyijának, a kinek így nem is voltak elenségei, csak barátai! Nem is voltak irigyei sem, csak a kik sajnálták, résztvevőleg kísérték figyelemmel ezt az önmaga ellen lázongó, zsarnokoskodó hatalmas tehetséget, ki feledést, örömet a mámorban keresett. Mint csak a Henri Murger feslett kabátos cigányai, művészei, kiknek történetit olvasván, sirva mosolygunk a léha jó fiukon, kik mókának vették az egész életüket, kik megtagadták a szívüket, hogy érzékellen, pedig a fájdalomtól darabokra szakadozott az.

Hogy mennyire bohém s mennyire önzetlen melegsívű ember volt Nyilassy csak ezt az egyet említem fel, hogy akkor érezte magát a legvigabbban, legjobban, ha egy árva garas sem csörgött a zsebében. S ha néha nagy ritkán, szebb summa pénze akadt, mondjunk 25—30 forintot, nem nyughatott addig, míg azt mind a két kezével széjjel nem szórta, még pedig a szegények, a nyilt vagy titkos koldusok között. Rossz cipős öreg asszonykát talált az utcán, új cipőt vásárolt neki. Annak a szegény embernek meg nincsen téli rokkja — meglátta?

— Gyere csak te szegény ember! s mindjárt lett a szegény embernek meleg kaptufrékja, de még ebédre valója is a családjával együtt.

Es mikor az utolsó forintját is odaadta a koldus gyerekeknek Matyi, akkor sohajtott csak megkönnyebbülve fel:

— Hát Istennek! Nincs több pénzem! De van Isten!... mondta Matyás s ment a koresmába, a hol, mint mindenütt, tárt karokkal fogadták mindig a jó czimborát, de kin néha bizony fiatalabb korában az is megessett, hogy úgy élt időkig, mint az angyalok — a bakák hite szerint! A bakák tudnillik abban az érdekes hitben vannak, hogy: »az angyalok, hol esznek, hol nem esznek?«

De mit mondjak még többet, a mikor a cseresznyefa fehér virágai közül is a kaszás ember csontos ujjait látom integetni? Nyilassy Matyi meghalt s mint igazi vándor színész vándor uton, vándorlás közben a deési-kórházban hunyta be a szemeit. Matyit már kiszóltatták az ajtón s a vidám társaság a halál szárny suhantására összerendezt... Most még beszélünk róla, de aztán majd megindul a vig tere-tere újból. A könyv felszárad s feledve lesz a szegény, a szeretett jó Matyi is, a temetőben csak a fák zugnak-búgnak árva sirja felett... Vig czimborák! a mi sorsunk is ez!...

Paulus.

Ujdonságok.

* A 48—49-iki honvédegyelet küldöttsége a polgármesternél és főjegyzőnél. Köztudomás szerint a debreczeni 1848—49. honvédegyelet f. évi február 19-iki közgyűlésében konstataulta, hogy egyleti fennmaradása másként nem lehetséges, hacsak Debreczen sz. kir. város hatóságától, még hátralevő rövid életére, valamely, költségvetésének meg felelő állandó segélyt nem nyer. Ehez képest az elnökséget megbizta, hogy a város hatóságához Simonffy Imre polgármester útján kérvényt intézzen. Az elnökség a kérvény benyújtást késleltette, azon bizodalomban, hogy az új ezredév feltüntével lelkesedő társadalom ide is meghozza a kegyeletnek nagyobb segély adásban nyilatkozó nagyobb mérvét, mely által legalább egyelőre még feleslegessé válik a Debreczen sz. kir. város hatóságától segély kérvényezés. A kegyelet társadalmi nagyobb mérvű önkéntes megnyilatkozása elmaradt... a kérvény benyújtása szükségessé vált. Ez a mai napon meg is történt az elnök által vezetett 6 tagu honv. egyleti küldöttség rászéről. — Biztató, meleg hanggal fogadtatott el a kér-

vény, melynélfogva az 1848—49-es honvédegyelet a siker reményével tekint a közgyűlés elé, mely biztosítja az egylet az a 13 öltözködő honvédsapat fennmaradását. A küldöttség még ezután Komlóssy Arthur főjegyzőnél tisztelgett, ki hasonlólag meleg szavakban ígerte meg pártfogását.

* Kinevezések és előléptetések a posta és táviró hivatalnál. A kereskedelmügyi m. kir. miniszter a debreczeni posta és táviró hivatal alkalmazottjai közül Kron Gyulát posta és táviró tiszté nevezte ki, ezenkívül a fizetési rangfokozatban — mint a hivatalos lap mai száma közli — május hó 1-től kezdődőleg előléptek a következő hivatalnokok: Papp Lajos és Szabó József, Udvardy Endre, és Vasárhelyi Béla porta és táviró tiszték, Krisszó Zoltán posta és táviró segédtiszt, Tóth József, Udvardy Endre, és Vasárhelyi Béla porta és táviróvonal felügyelő, Tar József, Szilágyi Zsigmond és Nagy István postaszolgák.

* Jog- és pénzügyi bizottsági ülés. Folyó hó 29-én, csütörtökön délután 3 órakor a jog és pénzügyi bizottság a városháza nagytermében Vecsey Imre tanácsnok elnöke alatt ülést tart, melynek legfontosabb tárgya a csatorna hálózat kiépítésének ügyében az építési bizottság által hozott javaslatnak tárgyalása lesz. Tárgyalni fogják még Ács Nagy Ferenc és Szentpétery Ferenc rendőrfogalmazóknak segélykérvénye egyenruhájuk elkészítéséhez s ezenkívül több kisebb jelentőségű folyó ügyek vannak a tárgyszorozatra kitűzve.

* Kormánybiztosok az érettségi vizsgákon. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter a tiszántúli ev. ref. egyházkerületben levő ev. ref. főiskolákhoz kivet küldött ki kormány képviselőket — a hivatalos lap mai száma közli az összes autonóm középiskolákhoz küldött kormánybiztosokat s mint abból ki tűnik a debreczeni főiskola tanárai közül Csiky Lajos ev. ref. theol. tanárt, főiskolai lelkészt a nagykőrösi főgymnáziumhoz, dr. Öreg János akadémiai tanárt pedig a székelyudvarhelyi főgymnáziumhoz küldötte ki a kormány képviselőiben.

* Diákok a zsidók ellen. A nagyváradi diák-kongresszusnak volt egy borkezői incidense, amelyről ott még ma is sokat beszélnek, sőt az ottani lapok vezércikkben foglalkoznak vele. Nagyvárad városa ugyanis a kereskedelmi csarnok dísztermében vacsorát adott a kongresszus tiszteletére, a melyen felszólalt Petrovics Géza joghallgató s mellesleg mondva a Magyar Állam belső dolgozótársa pohárköszöntőt mondott, mely a nagyváradi Szabó József című lap közlése szerint így hangzott:

Most már nem igaz nagy költők ama mondása: Borban az igazság. Nem igaz azért, mert ez a bor már nem bor — hanem kutyvaszték. (Nevetés.) Ezt a bort pedig (felmutat egy üveg bort) össze kutyvasztották azok, akik nem régen vándoroltak be hozzánk — az új honfoglalók. (Harogó kacaj) anyyira, hogy maguk sem tudják, hogy hanyadán vannak vele. Ilyen kutyvaszték a mai társadalom is, mely a hamis haladás nyomán támadt a régi erkölcsök kárára. (Ugy van! Eljen, eljen! Taps) De az ez ellen nem régen támadt reakciót félreértik és mindenféle hamis elveket tulajdonítanak neki pedig ezen reakciónak, egyedüli célja, a régi hamisítatlan magyar erkölcsöket konzerválni. Ó azon férfura emeli poharát, aki ezen szép s hazafias reakció szolgálatában áll, azon jeles férfura, akinek hirnevét már egész Európa ismeri, de érdemét mindezeidig nálunk nem

tudták méltányolni — dr. Schlauch Lőrincz. (Éljen, éljen! Taps. Éljen Petrasovics.)

Ezzel ellenkező szellemű köszöntőt mondott azután H a l á s z Lajos szerkesztő, a „S z a b a d s á g” pedig megjegyzi, hogy a Petrasovics toasztját kivált a budapesti, kecskeméti és pozsonyi diákok eljeneztek meg, ellenben a kolozsváriak, nagyváradiak és a debreczeniek H a l á s z mellett tüntettek. A Rákóczy-indulóra szintén antiszemita nótát szövegeztek. Egy szóval Magyarországon az ellentétek minden terén ki vannak élesedve s így nem csoda, hogy az ifjuság körében is ily feltűnően nyilvánulnak.

A főiskolai tanárok fizetésének rendezése. A debreczeni főiskola pénzügyi és szellemi ügyeinek megvizsgálására kiküldött egyházközségi albizottság elkészült a főiskolai tanári fizetések rendezésével s a kinyomatott javaslat S a s s Béla albizottsági elnök és K a r a i Sándor albizottsági előadó aláírásával a bizottság tagjai között van. A már ismertetett s az albizottság által javasolt reformok megvalósítása 40.199 frt újabb évi kiadással terhelné meg a főiskola haztartását. A nagyfonságú javaslat tárgyalására az egyházkerületi küldöttség május hó 6-án délután 3 órakor ül össze a főiskola kis termében K i s s Áron püspök és D é g e n f e l d József gr. főgondnok elnöklété alatt, hogy azt beható tárgyalás alá vegye.

Tanítóképeségi vizsgálatok. Tegnap vették kezdetüket az ev. ref. főiskolában a tanítóképeségi vizsgálatok, a melyre 27-en jelentkeztek. Az írásbeli képeségi vizsga tegnap megtörtént és pedig mindegyiknek sikerült eredménnyel. — Ma megkezdődtek a szóbeli vizsgák, a melyre a vizsgáló bizottság K i s s Áron ev. ref. püspök elnöklété alatt D á v i d h á z y János esperes, B a l o g h Ferencz hittanár és a tanítóképezde tanári karából alakult meg.

Szotyori Nagy Károly helyettesei. A megboldogult Szotyori N a g y Károly helyét az ev. ref. tanítóképezdében ez iskolai évben M á c s a i Sándor gymnasiumi enektanár fogja betölteni, a ki tehát a tanítóképezdei tanulókat ideiglenesen az ének és zenére oktatni fogja. — A kántori teendőket pedig ideiglenesen K o v á c s Mihály helyettes kántor fogja végezni. Szó van arról, hogy a Szotyori N a g y Károly által végzett munkát kettőfelé osztják s a tanítóképezdében külön ének és zenetanári tanszéket fognak felállítani, ebben azonban csak a tavaszi egyházközségi közgyűlés fog határozni.

Honvédszázados városi tanácsnok. A katonai ügyosztály kitűnő s buzgó vezetőjét O l á h Károly városi tanácsnokot, volt honvédfőhadnagyot, a király Ő Felsége szászadosi rangban előléptette. Szívvel gratulálunk a kitüntetéshez a legkatonásabb tanácsnokunknak.

Az alsó szabolcsi tiszai ármentesítő társulat mint már megirtuk választmányi és közgyűlési határidejét f. hó 30-ára tüzte ki. Mint értesítünk azonban a határnap változást szenvedett s úgy a választmányi ülés, mint a közgyűlés május hó 1 napján fog megtartatni, a miről gróf D e s s e w f f y Aurél a következő körlevélben értesíti a társulat tagjait: Mélyen tisztelt Érdekeltség! Folyó hó 17-én 150. szám alatti meghívóban április hó 30-ikára kitűzött választmányi és közgyűlés határidejét közbejött körülmények miatt M a j u s h ó 1-s ő n a p j á r a teszem át, mihez képest is tisztelettel értesitem a t. Érdekeltséget és a t. választmány tagjait, hogy az igazgató választmányi gyűlés f. évi május hó 1-én délelőtt 9 órakor a társulat rendez közgyűlése pedig ugyanazon május 1-én délelőtt 11 órakor Debreczenben a városház nagytanácstermében fog megtartatni; az előbbeni meghívóban közzétett tárgysorozat

változatlanul fentartatik. Kelt Debreczen, 1897. április 26. Gróf D e s s e w f f y Aurél, társ. elnök.

Kitüntetett ezredorvos. Mint a hivatalos lap írja, Ő Felsége dr. B l a s i u s Emil l. o. ezredorvost, a 39-ik gyalog-ezredtől a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

A hajdumegyei orvosok és az orvosi kamarák. A hajdumegyei működő orvosokat, mint aunk idején megirtuk — d. L o s o n c z y Almos megyei tisztifőorvos a vármegyháza nagytermébe f. hó 25-én délután 4 órára gyűlésre hívta össze, hogy megnyilatkozzanak a belügyminiszter által az orvosi kamarák ügyében megküldött javaslatra. — És a csekély számban megjelent orvosok — mint halljuk — egyhangulag a belügyminiszteri javaslat mellett nyilatkoztak, vagyis elfogadták a kötelező orvosi kamarák felállítását annak minden törvénytelen sallangjával együtt. Csupán némi lényegtelen módosítani valót találtak a javaslaton s határozatukat a kamara tervezetere vonatkozó javaslatukkal egyetemben kinyomatni s a hírlapokban közzétenni rendelték, hogy a számos jelen nem volt orvosoknak alkalom nyujtassék meg ismerni a határozatot.

Igen fontos ügyek. A főiskola gazdasági tanácsa április 28 és 29. napjain d. u. 3 órakor a kollegium kisebb ülés-ermében ülést tart. A meghívó minden tag megjelenését kéri s igen fontos ügyek tárgyalását jelzi.

Debreczeni honvédek a hadgyakorlaton. Mint már irtuk is az Esztergom és Tata közötti terepen lefolyó nagy hadgyakorlaton részt veszen a 80-ik gyalogdandár is, amelyhez a debreczeni 3 és nagyváradi 4 honvédgyalogezredek tartoznak tehát, ez a nagy gyakorlat szeptember 15-én veendi kezdetét. És e nagy hadgyakorlaton résztvevő honvéd gyalogezredek századok létszámát a szabadságot és tartalékos állományu legénység behívásával 130 emberre egészítik ki. A póttartalékosokat csak az őszi gyakorlatok után fogják a fegyvergyakorlatra behívni.

Uj doktor. W e i n b e r g e r Sándor városunk szülötte, a hét folyamán tette le a budapesti kir. tudományegyetemen a jogtudományi doktorátust, az új doktort szombaton avatják fel.

Hajdu Nánásról írják a következőket, melyek igen dicséretes fényt vetnek a hajdu nánási iparos ifjuságra, kik önművelődés utján is igyekeznek e hazának méltó fiaii lenni. A h.-nánási iparos ifjuság felerészben a gymn. tanulók költsön könyvtára, fele részben saját önképzőkörre javára a „Bocs'ray” szálloda nagytermében f. 1897. év május 2-án műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez, melyre már a meghívók is szétküldtek. Ez már 3-ik előadása a csak év elején megalakult ip. ifj. önk. körének. — Első volt a Falu rossza, mely közkívánatra kétszer adatott; most pedig színre kerül a Czigány. A rendezőség élén H e g y i József gymn. tanár áll, aki egyike a vidék legügyesebb rendezőinek.

Táviratok.

Tehetetlen görög vezérkar.

Budapest, ápr. 27. (A Debr. er. táv.) Egy görög képviselő ki, jelen volt Larisszában, felháborodva nyilatkozott a vezérkar tehetetlenességéről; hogy minden gondjuk csak a trónörökös konyhájára volt. E szánalmas helyzet-ről jelentést is tett György királynak, ki a trónörökös vezérkarával együtt visszahívta. Az új vezérkari főnökké S m o l e n s k i ezredest nevezte ki, azzal hogy szabadon választhatja a vezérkar tagjait.

Még egy tehetségtelen görög főparancsnok.

Budapest, ápr. 27. (A »Debr.« ered. táv.) A görököket úgy látszik, már nagyon perzselt a

tűz, mert S a c h t u r i n tengernagyot a panczélos flotta eddigi parancsnokát is felmentették állásából s helyébe S t a m a t e l l ó tengernagyot nevezték ki.

Haldokló tragika.

Budapest, ápr. 27. (A Debr. ered. táv.) W o l t e r Sarolta a bécsi Burg-színház világhírű művésznője haldoklik.

Antiszemita polgármester.

Budapest, ápr. 27. (A Debr. ered. táv.) Dr. Strobachot, a ki dr. Lueggerrel szemben mint strohmann szerepelt a főpolgármesteri állásában, az antiszemita megválasztották Bécs város első polgármesterévé.

A király Péterváron.

Budapest, ápr. 27. (A Debr. ered. táv.) Ferencz József királyunk ma délelőtt 10 órakor érkezett Szent-Pétervárra, a moszkovíták fővárosába.

A királyt a nikoláj-pályaudvarban, M i k l ó s czár és a nagyhercegek fogadták, mely hivatalos fogadtatás is a legszívelyesebb volt. Péterváron az orosz busvét miatt, csak kevés lap jelenik most meg, de ezek szinte mind a legmelegebben üdvözölték Ferencz József királyt, mint az eupópai béke tiszteletre méltó örét.

A pétervári lakosság sűrű tömegekben tolt a Newsky-prospektre, ahol is a fejedelmek bevonulása feledhetlen szép látványt nyújtott. Pompás nyári idő volt, a házak fel voltak mind l o b o g ó z v a l díszítve, a katona csapatok mind nyári ünnepi ruhában. A napsugártól csillogott a csákó s ragyogtak vakító fényvel a vértsek tükör fényes vértjei. A közönség mindenütt éljenzett s tapsolt, oly kitörő örömmel fogadta, ami őszkirályunkat, ki a czárral és fényes kísérettel együtt egyenest a császári palotába hajtattott.

Színház.

Somló Emma bucsuja. Tegnap este is egészen megtöltötte a színházat a debreczeni közönség, hogy kedvenc földijét még egyszer lássa, melőtt Budapesten állását elfoglalna, illetve a debreczeni színház kapui bezárulnának. Bucsuelőadásul a S á r g a C s i k ó t választotta. Merésznek tartottuk a kisasszony vállalkozását s tegnap játéka előzetesünket — sajnos — nem czáfolta meg. S o m l ó Emma igen jó színész, hangja is elég csinos, de egyik tulajdonsága sem elég arra, hogy a B a k a j Erzsike szerepét jól játszassa meg. Érezte ő ezt maga is és idegen elemek belevegyítésével akart játéknak hatást kölcsönözni, ami azonban csak rontott rajta s affektáltta, modorossá tette alakítását, — hangja pedig egyáltalán nem versenyezhetett azokéval, akiket ebben a kiváló népszimfónikus szerepben megszoktunk. A közönség meg kell vallanunk — nem nézte kritikai szemüvegen a kisasszonyt, hanem minden mozdulatát, mondását és énekszámát frenetikus tapsokkal jutalmazta. — M e l l e t t e a legnagyobb sikert B é k é s s y aratta és pedig méltán! mint L a c z i, továbbá H a d a y Sándor, akinek kétszeres az érdeme mert hiszen a színésznek a legnagyobb próbaköve a szerepkörváltozás, a mi művésznünk pedig éppen most végzi ezt a nehéz próbát s mig tavaly mint Lacnit tapsolta a Sárge csikóban a közönség, tegnap este már Csorba M á r t o n drámai szerepében hatotta meg a nézőket. Kitűnő volt a c s á r d á s szerepében S z i k l a i és nagyon szépen énekelte R u b o s, mint B o g á r Imre. F e n y é r i Mór az I c z i g boltos szerepében mutatta be sokoldalú művészetének egy igen markans részletét. F. C s i g a h á z, Etel (Csorbáné) és B a r t h a (Bakaj) szintén elég jók voltak. (K. Gy.)

Salvini Debreczenben. K o m j á t h y János színigazgatótól a következő értesítést vettük: »A szini évad bezárásával még nem fognak bezáródni a mi színházunk ajtajai. — S a l v i n i Gusztáv, a világhírű olasz tragikus, aki társulatával ez időszerint Magyar-

más ragadós betegségek ellen is ez véd meg a leghathatóbb módon.

Mindazonáltal lehetséges hogy minden óvatosság dacára, mégis csak fellép a baj állataink között: ilyenkor igen fontos annak mielőbbi felismerése, hogy a szükséges óvintézkedéseket, a baj továbbterjedésének megakadályozása végett idejekorán megtehessek.

Száj és körömfájásban a szarvasmarhák, juhok és sertések szoktak tömegesen megbetegedni. Az első jel az, hogy a betegek kezdetben rosszul esznek, lassan rágnak, csamcsognak és szájukból sok nyál csurog ki. Ha a körmök is fájnak, akkor az állatok sántítanak vagy folyton fekszenek.

Ha a betegek száját kinyitjuk, azt látjuk, hogy az piros és kezünkkel forrónak érezzük azonkívül láthatunk a szájon hólyagokat és piros foltokat. A sántító állatok körme körül és a körömbasadékból a bőr forró, dagadt, később pedig rajta hólyagok találhatók, melyeknek helyén aztán varok keletkeznek. Teheneken gyakran a tőgy is megbetegszik, a mikor annak bimbói pirosak, dagadtak és rajtuk hólyagok képződnek, melyek szíve elvarasodnak. A kifejt tej ilyenkor gyakran sárgás színű, sűrű és könnyen megsavanyodik vagy pedig vizes és keserű.

Ha állatainkon ezeket a tüneteket vagy csak némelyeket közölök észreveszszük, akkor az első teendő az egészséges állatokat a betegtől rögtön elkülöníteni. Leghelyesebben úgy járunk el, hogy azokat az állatokat, a melyek egészségeseknek látszanak és betegekkel még nem érintkezettek, vagy tiszta istállóba állítjuk, vagy oly legelőre tereljük, melyről feltehető, hogy rajta betegek nem jártak.

(Vége köv.)

Budapesti gabonatözsde.

ápril 27.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők:

Table with columns: Búza, kilós, Ar 100 klg., kilós, Ar 100 klg. Rows include Bánsági, Tiszavidéki, Pestvidéki, Fehérmegyei, Bácskai, Észak magy.

Table with columns: Min. hekt.-ben, Ar kilógram. Rows include Rozs elsőrendű, másodikrendű, Árpa takarmánynak, égetni való, serfűzdei, Zab, Tengeri búsa, más nemű, Répce búsa.

Sertés vásár.

ápril 27.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig, közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 55—56 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogramm-ig terjedő súlyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi április 23-ik napján volt készlet 25,521 darab, 1897 április hónap 25-ik felbajtatott 1290 drb, 1897 április hónap 25-ik napján elszállított 336 drb, 1897 április hónap 25-ik napjára maradt készletben 26 466 drb. A bizott sertés üzlet-rányzata lanyha

Budapesti konzum-sertés vásár. A fe renczvarosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi konzum sertés vásár jelentese ápril 21-éről: Érkezett: 677 dr. Elszállított budapesti fogyasztásra 337 drb vidékre 38 drb, elszállítatlan maradt 676 drb

— Na a piára k: 120—180 klg. súlyban 51—55 fr. 250—280 klg. súlyban 51—55 fr ma'aczok 36—38 frt. különféle 120—180 klg súlyban 55—56 1/2 frt.

MUTATÓ TÁBLA

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütör-ökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreceni kir. járásbíróóság szóbeli ke- eseteket, kérelmeket /s nyilatkozatokat főlvesz ked- den és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelen- hetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig

A Gönczy-egyesület „otthona“ a keresk akad. palotájában

Muzeum, a kollegumban, nyitva van vasár ponként d. e. 10—12-ig.

Postai hivatalos órák: 1. Levél post- a felvétel d. e. 8—12, d. u. 2—7 óráig.

Postautalvány felvétel hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 9-től negyed 12 óráig. — Csomag felvétel hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 8—12 óráig. Postatakarékpénztár a közvetítés hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 8-tól fél 12 óráig. Levél posta kiadása hétköznapokon d. e. 8—12 d. u. 2—6 vasárnap (csak újságok) d. u. 4—5 óráig. Távirat- ok feladása márczius végéig d. e. 8. éjjel 12 óráig. Április elsejétől d. e. 7 éjjel 12 óráig. Április 10-től levelek este 7—9 óráig is felvétnek a táviróhivatalban.

Anyakönyvi hivatalos órák: Hétköznapokon d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig, vasárnap és ünneps napokon d. e. 10—12 óráig, d. u. zárva. — Há- zasságok kötötnek: hétfőn, szerdán és- esütőtökön d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig. — Je- jentkezésni lehet kedden, pénteken és szom- baton d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig és vasárna- csakis a külsőségekről d. e.

Tanácsülés minden hétfőn és csütörtökön d. e. 10 órákor.

CSARNOK

Egy detektív regénye.

— Ottolengui Rodrigótól —

— A Debreczen saját fordítása — (Folytatás.)

— Midőn Kleopatra meghalt, egy rabnő Rómába szökött a követ, a hol Egyiptom kincse név alatt ismerték. No de nem akarom mindama tolvajságok, gyilkosságokat elbe- szélni, melyek e közhöz fűződnek. Elég ha annyit mondok, hogy századveken át senki sem jutott vagyohoz e kö révén, mert mindig erőszak- kal lett eltulajdonítva az, én voltam az első, aki becsületes piaczon, becsületes árért megvá- saroltam azt. Azelőtt vagy lopott, vagy gyil- kolt, aki birtokolta és soha senki sem mert nyíltan díszkedni vele. Második tulajdonsága pedig az volt e könek, hogy soha sem volt lehetséges e követ úgy elrejtteni, hogy mindig elő ne került volna. Mert bármily ügyesen rejtették is el, mindig akadt tolvaj, a ki a követ megkereste és elvette.

— Hiszen ez igen érdekes — jegyezte meg Thaurét. De mondja kérem most már egész nyíltan, azt hiszi, hogy ennek a könek olyan titkos ereje van, mely az embereket mindig nyomára vezeti?

— Ez épen nem mondom, hanem állít- ják és ezt a leguőbbi idők eseményei is megerősíteni látszanak.

— Hogyan? — Ép, mert a drága kövek iránt oly nagyon érdeklődöm, felmentem a rendőrséghez, ekkor is, midőn azt a bizonyos asszony- zemélyt kirabolták s meggyilkoltak. A mint ön emlékezik, a köveket mihamar ismét meg is találták s most is a rendőrség őrzetében vannak. Nekem is megengedték, hogy meg- tekintsem, jól meg is néztem ezt a gyűjteményt, állíthatom, hogy ezen gyűjtemény rubinja kétségtelenül az én követnek a párja.

— Ön mert azt véli, hogy ép e kö vezette most is a rendőrséget nyomra?

— Thaurét feszülten várta a választ, de Mitchel csupán felrántotta a vállát, habár oly módon is, melyből szinte e véleményre lehetett következtetni. Barnes fontolóra vetén a dolgot, hogy Thaurét miért érdeklődik ennyire e dolog iránt, úgy találta, mert valószínűleg ő lop'a a köveket és most el- bámult, midőn ily különös magyarázatát hallotta az ékszer megtalálásának, — de legközelebbi szavával megint ellentmondásba látzott keveredni.

— Mr. Mitchel megengedem, hogy ön hitelt ad ily dolgoknak, mondta, de én, ki a modern ideáknak vagyok híve, csupán babonának tartom. A véletlen ül össze talál- kozó körülmények egész láncolata most ugyan valami természetfeletti erőt látszik tulajdoni- tani e könek, de én mégis hiszem, hogy tudnek oly rejtekhelyet, a hol a követ nem egy könnyen tudnák megtalálni.

— No már erre én is kíváncsi volnék? — mondta Mitchel.

— Mert ha valamely tárgy oly kicsiny, mint pl. a lopott rubint kő — mondta Thau- ret — akkor csak egy helyen rejtheti el a tolvaj ezt a lopott tárgyat.

— És micsoda helyen? — kérdezte Mitchel — aki most már maga is érdeklődni látszott.

— A saját testén, a hol mindig kéznél van az s a legbiztosabbant elrejtethi, ha a kutatás jön. Hisz egy rubint oly kis tárgy, melyet a leggyorsabban s minden neheze- g nélkül félre lehet tenni.

— Ez eddig h-lyes — felelte Mitchel — de e szó után pillanatig szünetet tartott, mintegy szórakozottan, de aztán gyorsan össze szedte magát, Hol is hagytam csak el. Biz még elveszítettem beszélgetésünk fonatát.

— Mr. Thaurét abban a néze'ben volt, hogy a tolvaj a rubintot a testén is elrejtethet, emlékeztette Randolph.

— Helyes! Most már emlékezem. De úgy gondolom, ez kissé túl merész is volna. És azt hiszem, ha a követ csakugyan én loptam volna el, a mint Randolph engem gyanúsítol, — akkor okosabban jártam vo- na el.

— Aha, most már érdekesebb lesz a dolog, mondta Randolph. Halljuk, hát hova rejtetted volna el, ha csakugyan te vetted volna el?

— Ez egy fogós kérdés, mondta Mitchel — s azért nem válaszolok reá; mert mint te is tudod, gyakran még a falaknak is vannak fülei. — Oly jelentőségteljes hangsúlyozással mondta ezt, hogy Randolph pillanatig igen kellemetlenül érezte magát. Annyit azonban bátran mondhatok, beszélt Mitchel tovább, hogy bárki is volt a tolvaj, tolvajságának hasznát nem élvezheti.

— Már miért nem? kérdezte Thaurét. — Mert ezen a két rubinton kívül az egész világon nincsen más két oly teljes színű kő. Egy igazi galambvér rubintot nem lehet olyan könnyű szerrel eladni, mert mindjárt felfogják ismerni, hogy lopott, mivel én a világ valamennyijelentékegy ékszerészét sürgönyileg értesítettem, hogy ellopták az egyiptomi kincsemet. Ha pedig másként akarnák meg- szetni, csiszoltatni, arról meg a metszők, csiszolók értesítenének azonnal, mivel én sok- kal nagyobb jutalmat tűztem ki, mint a mennyit a csiszolásért kaphatnának.

— De tegyük fel, hátha maga a tolvaj is ilyen köcsiszoló?

— A színe kérem még ebben az esetben is megmaradna s az első kereskedő mindjárt felismerné, hogy ez a régi Egyiptom kincse- csak hogy más alakban, újabb csiszolással.

— De hátha a tolvaj valami türelmes ember, aki képes évekig várakozni? A mint pedig ön is tudja, a ki várni tud, az mindent elérhet.

(Folyt köv.)

országban ve- latot keltig is, hogy a n meghódítsa v i n i azok maradó em Külsje is m szerepeit ped hogy öt látni de valódi ta Sch a k e s különfele na játszani H a Petruc h ö l g y b Nincs ma m a klassikus körülmény, h játszani, ne ressegeből. külföldi nagy élvezetet, — nélkül, vajjon czeni színház előadások ta

Bucsuz néhány nap Elmennek a vig fiuk, jó a naturburs mindnyájan legkönyvebb midőn a szin- dulával állit ben arra két- büséges szin- a nehez bucs- A piros vagy hosszabb röv helyi füzfapo színház szer- a következő bucsu-szavát

Az agy

bérlét. — B a r t h a vettük a köv a munka ism olvasóink szí- hogy nagy su utóbbi időben Igen tisztelt műves gazdál- belő minden a g r á r - s csak mint fo- a f. évi febru- gyüles bizoy- váutas társa- gazdasági mu- hazánkban eg alkalmas új e ellenkezőleg dik: attól fű- osztaly érti- e elérésére szol- ket s kívül- irányában a- zérlest s meg- gitséget. Mert oly kérdés, a zeti, állami, e társadalmi kö- g v a r a g é s A z Ö r irtam, melybe lusi gyakorl- járulok — a nyek — a lé- sz melőtt tart- kérdés helye- mint e kérdé- ban megjelent beszédekben s

országban vendégszerepel és mindenütt bámulatot kelt, ígéréthez képest eljön Debreczenbe is, hogy a nagy magyar város közönségét is meghódítsa csodás művészetével. — Szalvári azok közé tartozik, akik örökké fennmaradó emléket hagynak a közönségben. — Külsője is mintha szabva lenne szakmájához, szerepeit pedig oly tökéletesen dolgozza ki, hogy őt látni nemcsak a legrikább műélvezet de valódi tanulmány. — A hírneves művész Schackespeare négy darabjában, négy különféle nagy alakot fog bemutatni. Elfogja jászani Hamletet, Roméót és Petrucciót a Makrancos hölgyben és Schylockot. — Nincs ma már művelt ember, aki mindezeket a klasszikus alakokat ne ismerné és így az a körülmény, hogy a társulat olasz nyelven fog játszani, nem fog levonni az előadások sikerességéből. — Elismerjük és méltányoljuk a külföldi nagy művészek látásában rejülő szellemi élvezetet, — nem hagyhatjuk azonban kérdés nélkül, vajjon meg van-e engedve a debreczeni színházban az idegen nyelvű előadások tartása?

Bucsuzik a szinlaposztó. Még csak néhány nap s vége a színházi szezonnak. Elmennek a kedves színésznők, színészek, a vígjók, jó cimborák, a hős, a komikus, a naturbursch, a baritonista, a buffó, el mindnyájan vándorolni. A nagy közönség legkönnyebben tudomására jut ennek, akkor, midőn a szinlaposztó piros, vagy fehér czédulával állít be hozzá s az elválás végperczében arra kéri, hogy őt aki 7 hónapon keresztül hűséges szinlaposztó volt, segítsék meg, valamint a nehéz bucsu pillanatnak elkövetkezése előtt. A piros vagy fehér czédulákon van aztán hosszabb rövidebb rigmus is, a melyet egy-egy helyi fűzfapoéta teremt lantján. A debreczeni színház szertárnoka és szinlaposztója például a következő négy soros verben foglalta öszbe bucsu-szavát:

Az elválás végperczében
Hozzátok folyamodót,
Segítsétek nagylelkűen
A fáradt szinlaposztót.

IRODALOM.

Az agrárszocializmus és az örökberlet. — Lapunk veterán dolgozótársától Bartha Mór ny. ev. ref. lelkész úrtól vettük a következő előfizetési felhívást, melyet a munka ismeretének tudatában ajánlunk t. olvasóink szíves figyelmébe, meglévén győződve hogy nagy súlyjal fog esni a kérdésről az utóbbi időben oly vehemensen megindult vitába. Igen tisztelt lelkész, tanító, jegyző urak; földműves gazdák, mezőgazdasági munkások s lehető minden érdekeltek! — A magyar agrárszocializmus a szocializmus, nemcsak mint fogalom létezik már, hanem miként a f. évi február elei budapesti agrár-szocializmusgyűlés bizonyítja, — szervezkedik is. Egy kívánatos társadalmi erővé lesz-e, mely a mezőgazdasági munkások helyzetét megjavítja s hazánkban egy politikai jogok gyakorlására alkalmas új életképes osztályt teremt; vagy ellenkezőleg békétlen, romboló elemmé fejlődik: attól függ, hogy önmaga a mezőgazdasági osztály érte-e célját; megszerzi-e az annak előérésére szolgáló erkölcsi és anyagi eszközöket s kivülte álló tényezők is teljesítke-irányában a szükséges teendőket: a bősveszélyt s megadják-e hozzá a kívánatos segítséget. Mert a magyar agrár-szocializmus egy kérdés, amelynek helyes megoldása nemzeti, allami, emberi, keresztényi, egyéni és társadalmi közérdek. Alulírott, egy a Magyar agrárszocializmus című munkát írtam, melyben 67 éves ember s 40 éves falusi gyakorló lelkész szerzett tapasztalataim járulok — a természet jog és tételes törvények — a létező viszonyok és osztályérdekek szellett tartásával és egyeztetésével a fontos kérdés helyesnek tartott megoldásához úgy, a mint e kérdés hazánkban, az eddig e tárgyban megjelent irott munkákban, de elmondott beszédekben sem volt tárgyalva s amelynek

közérdeket felkeltő voltáról én meg vagyok győződve. A munka mintegy 8 ívnyi terjedelemben már a debreczeni Csokonai-nyomda nyomása alatt van s május végén szétküldhető lesz. Ara fűzött és körülvágott példányonkint, postai bérmentes szétküldéssel 50 krra, — egy korona — van szabva. Könyvárusi uton magasabb árban lesz kapható. Kérem fennvezetett uraimat, hogy körükben méltóztassanak előfizetőket gyűjtve, a megrendelést minél előbb beküldeni, hogy a megküldést késedelem nélkül eszközölhessem. Tíz példányra egy tisztelet-példánnyal szolgálok. Debreczen. Kis-Csapó-utca 388 sz., 1897 ápril 7. — Tisztelettel Bartha Mór, nyug. ev. ref. lelkész

A Vasárnapi Ujság április 25-iki száma 32 képpel s a következő tartalommal jelent meg: Szilágyi István (arczképpel.) — Memnon keserve. Költemény. Szász Zoltántól. Regénytár: Polgárháboru. Regény. Irta Rákósi Viktor (Linek Lajos rajzaival). Az uszó sziget. Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — Gróf Szechenyi István és az 1848-iki mozgalom (képekkel dr. Váczy Jánostól). — A műcsarnokból. (képekkel a képzőművészeti társulat mostani kiállításáról, Karvaly, Kimnach és Pataky festményei után). — Uralkodók találkozásai. — A görög képviselőházból. (képekkel.) Strausz Adolf-tól. — Egy lovagló mesterről. — A görög-török harczteréről. (képekkel.) — A görög függetlenségi harcz történetéből. — Földi Janos siremlékének leleplezése Hajdu-Hadházon (képekkel). — Görög hegyivadások (képpel: a hegyivadások indulása a háborúba. — Irodalom és művészet, Közínézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára nevezetűre 2 frt, a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., Egyetem-utca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre csak 1 frt 20 kr.

A magyar nemzet története. Most kapjuk kézhez a Lampel R. (Wodianer F. és fia) czég kiadásában megjelenő Szalay-Baróti magyar nemzet története 60 számát, mely a hazai köz- és művelődési állapotaival ismerttet meg bennünket a Habsburg házból választott királyok korában. — Ennél előttünk őseink egész nyilvános és házi életét, annak mind-egyik köz- és magán intézményében nyilvánulásaiban és hatásaiban. — És ép ebben rejlik az a varázs, mely a Szalay-Baróti monumentális művét a királyok és háborúk-szaraz krónikájának színvonalán túl, oly magas színvonalra emelik a közművelődési s kortörténeti adatokban dús gazdag előadásával oly élvezetessé és vonzóvá teszi. Jelen füzetemellékletét Magyarország színes térképe a török hódoltság korában képezi. — Maga Dr. Baróti Lajos tervezete s Hatsek Ignác ismert térképész rajzolta. Az illusztrációknak e füzetben (a megelőző füzetek tulgazdag képdíszét tekintve) aránylag csak kevés hely jutott mit a rendkívül érdekes szövegben való élvezet szívesen elfelejtett velünk. A szövegben nyomott képek a következők: Kolozsvár a XVII. században. Hajdu, magyar huszár a XVIII. századból és huszár főtiszt kíséretével.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharcz története című illusztrált munkából most jelent meg a 79-ik füzet, amelyben Gracza György a kormányának Szegedre való menekülését és Haynau bevonulását a fővárosba beszéli el a nála megszokott elevevességgel. A füzet egykoru képei ezek: Kossuth Lajos németnyelvű levele Guyon Richard tábornokhoz, képek: Kossuth tudósítása 1849. jul. 2-iki komáromi csatáról. Losonc város előjárósága 1849. augusztus 8-dikán kész kényszerítő parancs folytán körmsíval assa ki sirjaikból az elesett orosz harczosokat. Faragasz 1849-ik évből.

A protestáns egyházi és iskolai lap 17-dik, 1897. április 25-iki számának tartalma a következő: Lelkészképzésről. Pokoly József. — Iskolaügy. A mi fecskéink.

Szentkúti Károly. — Tárca. Megmarad a szeretet. Sánta Károly. — Az evangelium hatása az életre. Koréh Tattay Endre. — Misszióügy. A romai katholicizmus Peruban. Ifj. Zsoldos B. — Belföld. Nyílt levél Kutas Bálint törökszentmiklósi ev. ref. lelkész urnak. Benke István. — Külföld. Külföldi egyházi szemle. — a — s. — Nekrológ. Id. Szotyori Nagy Károly. Oláh Károly. — Irodalom. — Egyház. — Iskola. — Egyesület. — Gyászrovat. — Különfélek. — Pályázat.

KÖZGAZDASÁG.

Utmutatás

a ragadós száj és körömfajás ellen való védekezésre és ezen betegség gyógyítására.

Kibocsátotta: a földmívelésügyi m. kir. miniszter.

A ragadós száj és körömfajásból eredő károk rendkívül súlyosak: mert: a beteg állat rosszul tapálkozik, nem képes jarni, a tehenek teje nem értékesíthető, az ökrök nem foghatók munkába: a kinek pedig az állatállománya még egészséges, az a vásárok betiltása vagy a szállítás korlátozása következtében károsodik.

I.

Védekezés a ragadós száj és körömfajás ellen.

A járvány nagy elterjedésének legfőbb oka az, hogy a gazdák alig védekeznek ellene, sőt, igen sokszor nagyon elősegítik annak terjedését.

A száj és körömfajás ragadós betegség, következképp az állat csak akkor betegszik meg benne, ha valami utonmódon a ragályanyaggal érintkezésbe jut. A ragályanyag benne van a beteg állat nyálában, fájós körmeiből kiváló nedvben, valamint a beteg tőgyből kifejt tejben.

Ha tehát állatainkat meg akarjuk védeni a rag. száj és körömfajástól, mindenekeöltt ügyelnünk kell arra, hogy azok sem beteg állatokkal, sem olyan tárgyakkal ne érintkezzenek, melyeket a ragályt tartalmazó anyagok beszennyezheteki Takarmány, jászol, itatóvályu istálló talaja,alom, trágya, továbbá a beteg állatok körüli foglalatokodó emberek kezei és ruhái vihetik be legfőképpen a ragályanyagot az egészséges állományba.

Ha azt haljuk, hogy valamely vidéken a száj és körömfajás uralg, ne hajtsuk állatainkat az utak mentén létező itatóvályukhoz és etetőhelyekre. Ezekben a helyeken beteg állatok járhattak és az utánok ott maradt ragályt azután a később odajövő egészséges állatok felszedhetik.

Időben embereket, főleg pedig marhakereskedőket, mézárásokat és henteseket ne bocsátsunk be az istállóba, mert ezek sokszor érintkeznek beteg állatokkal és ruhazatokkal széturcozzák a betegséget.

Járványos időben lehetőleg tartózkodni kell új állatok beszerzésétől s legkevésbé ajánlatos ilyeneket vásárokon venni vagy idegen ismeretlen istállókból beszerezni. Azonban bárhonnán szereztük is be az új állatokat tartsuk azoknt egy hétig többi állatainktól teljesen elkülönített helyen megfigyelés alatt.

Az állatokon a fertőzés után a betegség rögtön nem vehető észre, mert néhány nap telik el addig, míg a betegség jelei kezdenek mutatkozni. Azt a néhány napi időt, amely a fertőzés után a betegség kitörése között lefoly lappangási időnek [incubatio] nevezzük.

Mint hogy a ragadós száj és körömfajás lappangási szaka 5 napnál hosszabb nem szokott lenni, egy heti elkülönítés és megfigyelés elegendő. Ha ennyi idő alatt az állat a rag. száj és körömfajásban beteg nem lett, nyugodtak lehetünk az iránt, hogy nem hozták magukkal a betegséget, tehát nem is fogják jószágainkat befertőzni.

Az ilyen veszteglés különben járványmentes időben is mindig nagyon hasznos, mert

VASUTI MENETREND.

1896. október hó 1-től.
(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)
Debreczenből indul.

Budapest-felé	gyorsvonat reggel	8 ó. 15 p
Budapest-Nagyvárad-felé	délután	12 ó. 36 p
	délután	3 ó. 48 p
	este	10 ó. 31 p
P.-Ladány-Nagyvárad felé)	délután	3 ó. 48 p
	minden kedden déli	12 ó. p
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 ó. 15 p
Szatmár-M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p
Szatmár-M.-Sziget felé	este	8 ó. — p
	éjjel	3 ó. 05 p
Csak Szatmárig	reggel	8 ó. 10 p
Miskolcz-Kassa felé)	reggel	5 ó. 20 p
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	este	8 ó. 25 p
Szerencs-S.-A.-U.-Kassa felé d. u.		4 ó. 03 p
H.-BöszörményB.-Szt-M felé máv-ról reggel		5 ó. 28 p
	vásártérről	5 ó. 51 p
	délután	3 ó. 57 p
	vásártérről	4 ó. 10 p
F.-Abony felé máv-ról	reggel	4 ó. 32 p
	vásártérről	5 ó. 15 p
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.		4 ó. 16 p
	vásártérről d. u.	4 ó. 32 p
Derecske-Nagy-Léta felé	8 ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó. 67 p p

Budapestre érkezők:

reggel 8 ó. 40 p p.-kor ind. gy. v. délután	10 ó. 5 p
déli 12 ó. 36 p	sz. v. este 8 ó. 10 p
este 10 ó. 31 p	reggel 5 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezők.

Budapest-Nagyvárad felől	délután 3 ó. 47 p
	gyorsvonat este 7 ó. 09 p
	reggel 2 ó. 40 p
N.-Várad-Pi-Ladány	reggel 5 ó. 12 p
M.-Sziget-Szatmár felől	reggel 7 ó. 50 p
	délután 12 ó. 16 p
	este 10 ó. 16 p
Csak P.-Ladányról	reggel 7 ó. 40 p
Csak Szatmárról	es e 6 ó. 58 p
Kassa-Miskolcz felől)	reggel 8 ó. 57 p
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli 12 ó. 21 p
Kassa-Miskolcz felől ²⁾	este 7 ó. 50 p
B.-Sz.-M.-H.-Böször felél vásártérré reggel	8 ó. 09 p
	máv-ra 8 ó. 17 p
	vásártérré este 6 ó. 40 p
	máv-ra este 6 ó. 49 p
F.-Abony felől vásártérré délután	5 ó. 23 p
	máv-höz 5 ó. 32 p
Ohat-Köcs-Polgár	vásártérré reggel 7 ó. 50 p
	m. á. v. hoz 8 ó. — p
Derecske-Nagy-Léta felől r	7 ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p
az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este	7 ó. 05 p
az 2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökladányig	gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.
²⁾ Közvetlenül Miskolcra Budapestre.
³⁾ Közvetlenül Kossuthra Miskolcra.

3423 sz.
1897

Hirdetmény.

A Tisza-Füred-ujfejtői és Debreczen-tokaji törvényhatósági közutak H.-Böszörmény város belterületén átvonuló egy-egy szakaszának kiépítését 20784 frt 24 kr. összeg erejéig engedélyeztem.

A fent említett munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1897 évi május hó 8-ik napjának d. e. 9 órájára hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántópenzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet, árlejtési feltétel és részletes feltételek Hajdúvármegye m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1897 ápril 21.
Weszprémy Zoltán
főjegyző,
kir. tanácsos alispán helyett

Specialista
Sérvkötőkben

Műlábak

műkezek orthopaedia-műfűzők felöltök és hangy testtartásuk részére) nyújtó és járógépek valamint mindenemű cs. és kir. szabad.

sérvkötők

kiváló szolid kivitelben és jótállás mellett készülnek

KELETI J

BUDAPEST,
IV. Koronaherceg-utca 17.
orvos sebészeti műszerek orthopaediai készülékek gyárában.

Gyár: villamos berendezés-el IV. Rostély-utca 15.
Nagy képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Szegényebb sorsúaknak részletfizetésre is készíttetnek gépek.

234.

Az „István gőzmalom” társulat
GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETSÉG NÉLKÜL
Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

A Asztali dara nagyszemű	100 kíló
B Szinte » aprószemű	14.00
1. Királyliszt	13.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt	13.80
3. Zsemlye liszt	13.40
4. Elsőrendű kenyér liszt	12.60
5. Közép kenyér liszt	12.40
6. Kenyér liszt	12.00
7. Barna kenyér liszt	11.40
8. Takarmány liszt	10.00
11. Fipom korpa zsákkal	5.60
12. Durva korpa zsákkal	3.60
13. Csirke buza zsákkal	3.60
14. Zsák nélküli	3.40
15. Zsák nélküli	3.80
16. Zsák nélküli	3.60
17. Zsák nélküli	3.00

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak vére.

A. B. 0—6 számgig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70
11. és 12. szám 50
Debreczen, 1897. április 23.

Első magyar orvosilag elismert
fűző- (mieder) gyár.

Nagy készlet raktáron.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy

Május 1-én

Fűző- (mieder) gyáramat

Főtér, a Biedermann palotába helyeztem át.

Teljes tisztelettel

GOLDSTEIN KAROLINA.

Első magyar orvosilag elismert
fűző- (mieder) gyár.

Nagy készlet raktáron.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr.
nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA
gyógyszertára és illatszertára.
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota)

